

Echipa SOMS a avut deosebita onoare de a se întâlni cu Prof. Dr. Irinel Popescu la Simpozionul „Academician Nicolae Cajal” 2011:

SOMS: Dorim să vă întrebăm mai întâi cum colaborează departamentul de transplant hepatic de la Spitalul Fundeni cu domeniul științific al virusologiei.

Prof. Dr. Irinel Popescu: De colaborat colaborează pentru că uneori sunt proiecte comune, dar aş vrea să încep cu nişte precizări semantice. Eu conduc un centru de chirurgie generală şi transplant hepatic. Dacă iau modelul anului trecut, s-au făcut 51 operaţii de transplant şi aproape 4000 din celelalte, dintre care multe de chirurgie oncologică, aşa încât nu e vorba numai de transplant hepatic. Pe de altă parte, pentru că vorbim de cercetare, reiau faptul că preocupările mele şi ale colectivului pe care îl conduc în cercetare derivă din obligaţiile universitare. Eu am considerat întotdeauna şi mă văd nevoit să repet acest lucru, că prima obligaţie a unui cadru didactic este să facă cercetare. Ca să sintetizez cineva poate să-şi îndeplinească obligaţiile didactice atunci când ceea ce expune derivă dintr-o experienţă proprie şi care trebuie bazată în mare parte pe cercetare. Colectivul de la Fundeni efectuează şi în domeniul transplantului diverse cercetări, dar foarte multe din ele sunt în oncologie, pentru că mare parte din cazurile operate acolo sunt cazuri de chirurgie digestivă oncologică şi am reuşit să avem încă de acum 7 ani o bancă de tumori; este una din puţinele din Europa de Est, dacă nu chiar singura. Asta înseamnă stocarea de material biologic din tumora propriu-zisă, dar şi extracţie şi depozitare de ARN tumoral, împreună cu probe de sânge, urină şi datele bolnavului. Cancerul este o boală complexă, care implică o anumită secvenţă, gene, căi de semnalare intracelulară şi procese de tipul apoptozei, angiogenezei şi altele care conduc la diverse tipuri de cancer. Uneori la rezultatul final pot să concure foarte multe gene, căi şi procese, cum este cazul cancerului de pancreas, alteori mai puţine, chiar surprinzător de puţine: unii spun că există în hemopatiile maligne (cancerale de sânge) posibilitatea să fie o singură genă, o singură cale cu rezultat final un anumit tip de afecţiune malignă. Cu cât lucrurile sunt mai complexe, cu atât ai nevoie de material biologic pe care să studiezi la un anumit nivel genele, la alt nivel căile de semnalizare intracelulară şi proteinele rezultante ale genelor codante care pot să fie şi potenţiali markeri pentru diagnosticul precoce al tumorii şi la un alt nivel procese de care discutăm. Asta facem noi în momentul de faţă la Fundeni şi aici este colaborarea cu virusologia: există posibilitatea de a suprima anumite gene cu ajutorul unor vectori care de obicei sunt anumite tipuri de virusuri. Cu ajutorul tehnicilor, pe le stăpânesc cei de la Institutul de Virusologie foarte bine, am realizat transfecţii şi astfel de modificări la nivelul genomului pe care să le studiem mai departe. Ceea ce încercăm noi să oferim este un model de aşa-numită medicină şi cercetare translaţională pentru că toate ideile noastre de cercetare pleacă de la necesităţi clinice, deci de la întrebări pe care ni le punem şi la care nu avem răspuns în momentul de faţă, sunt studiate în laborator cu speranţa de a afla anumite răspunsuri pe care ulterior să le putem aplica din nou în clinică aceluiaşi bolnavi. În acest proces, generaţia mea are obligaţia să stimuleze, să coordoneze şi să încurajeze tinerii cercetători; ideile de cercetare vin la vârsta dumneavoastră. Am spus de mult ori, şi dacă vreţi încadraţi-mă în această tipologie a omului care are puţine idei dar fixe, că Jim Watson a descoperit structura ADN-ului împreună cu Francis Crick la 24 de ani; aceasta este vârsta

marilor idei. Ideile proaspete și ideile în cercetare vin în general de la generația tânără. Ca atare, după părerea mea, trebuie să existe un anumit model, coordonat de altfel, de echipă în care cei mai în vârstă cu o anumită experiență și mai ales cu o anumită viziune clinică pot să încerce să sugereze direcții de cercetare. În aceste direcții generale, însă, ideile punctuale și uneori și ducerea lor la îndeplinire, după părerea mea sunt apanajul generației tinere.

SOMS: Cum încurajați activitatea științifică a studenților?

Prof. Dr. Irinel Popescu: În momentul de față am obținut și finanțări pe diverse proiecte și avem și doctoranzi care participă la proiecte și așa numiții post-doc adică studii postdoctorale, iar dacă există interes din partea oricărui student în medicină, pe un anumit tip de proiect, putem găsi finanțare și din surse extrabugetare atunci când dorește să ducă la capăt un proiect. Există și materialul biologic, și cel depozitat în banca de tumori, și pacienții de pe platforma Fundeni; repet, în măsura în care cineva este interesat totdeauna va putea să-și ducă la capăt un proiect. Există o bază de chirurgie experimentală acolo și la care se pot lucra diverse tipuri de modele experimentale începând cu modele pe animal și terminând cu linii celulare sau cu cercetări de biologie fundamentală. Orice student este binevenit și în funcție de modul în care știe să definească un proiect foarte clar cu siguranță va găsi mijloacele să-l ducă la capăt.

SOMS: Un student care vede acest interviu ce pași ar trebui să urmeze, dacă are o idee, pentru a o pune în practică, alături de dumneavoastră?

Prof. Dr. Irinel Popescu: Să vină pur și simplu pentru o discuție. Noi avem și conferințe de cercetare ale echipei noastre, care sunt afișate la secretariatul clinicii; deci, fie cu ocazia unei conferințe de cercetare să participe la conferință și după aceea să discutăm proiectul, fie în mod individual să solicite o discuție pe tema respectivă și cu siguranță va fi bine primit.

SOMS: Ce alte evenimente științifice mai organizați dumneavoastră?

Prof. Dr. Irinel Popescu: În primăvara aceasta urmează Simpozionul din aprilie organizat sub egida mai multor societăți, așa menționa IASGO (International Association of Surgeon Gastroenterologists and Oncologists) este a 11-a ediție a acestui Simpozion, în acest an participă și Asociația Română de Chirurgie Hepato-bilio-pancreatică și transplant hepatic și de asemenea și Asociația Euro-Asiatică de transplant hepatic înființată anul trecut la Sofia. E un simpozion clinic de data asta, abordează teme de oncologie, cancere digestive în primul rând, participă și Institutul Oncologic București, doamna Prof. Rodica Anghel; se abordează transplantul hepatic foarte mult; va fi de altfel și ziua națională a transplantului care va fi sărbătorită împreună cu toți pacienții transplantați și cu colegii din străinătate; o parte dintre ei au pus umărul la construcția programului de transplant din România, o parte dintre ei vin să învețe de la noi, iată colegii din Bulgaria și Serbia s-au instruit aici pentru a începe și ei programe de transplant hepatic în țările lor. Va fi și o sărbătoare a transplantului dar și o manifestare științifică; Asociația Euro-Asiatică de fapt cuprinde țările din zona balcanică și Turcia

care nefiind chiar europeană a sugerat acest titlu, de Asociație Euro-Asiatică; cu această ocazie se va prezenta experiența de transplant din zonă. Acolo, cum am spus, abordarea va fi în primul rând clinică, în același timp va fi și didactică; de câțiva ani mă străduiesc să fundamentez în România specialitatea de chirurgie hepato-bilio-pancreatică, este ceea ce s-ar numi o supraspecializare. În momentul de față rezidenții români se pregătesc în chirurgie generală. După chirurgie generală unii dintre mai fac diverse tipuri de supraspecializări și aceasta este una dintre ele. La nivel european are un statut foarte bine definit; există un board european și în fiecare an se dă un examen pe baza unui anumit barem practic de operații pe care aplicantul trebuie să le fi făcut înainte ca să poată fi primit la examen, după care cei care trec examenul obțin o diplomă europeană care atestă faptul că sunt specialiști în chirurgie hepato-bilio-pancreatică. În momentul de față, acest gen de chirurgie nu se mai poate face la întâmplare, este o specializare strictă pe domeniu și cred că România ar trebui să urmeze modelul european. Eu am șansa să fac parte și din board-ul european și din colectivul care va începe în curând să elaboreze tratatul european de chirurgie hepato-bilio-pancreatică destinată celor care doresc să se pregătească în acest tip de specialitate. La acest Simpozion este invitat și Prof. Cristian Vlădescu, cel care răspunde la nivel național de aceste supraspecializări, ele se numesc atestate în momentul de față; o să discutăm modul în care înțelege România să le organizeze și mai ales să le integreze în cele europene așa încât cineva care își face un atestat aici să aibă automat echivalare europeană.

SOMS: Vă mulțumesc, în numele organizației SOMS pentru timpul alocat.